Yrittäjät

HE 161/2024 vp

Toiminnanohjauskokeilu, rahoitus ja tukitoimet

Sivistysvaliokunta 13.11.2024

Mikko Kinnunen, koulutuspolitiikan asiantuntija, Suomen Yrittäjät

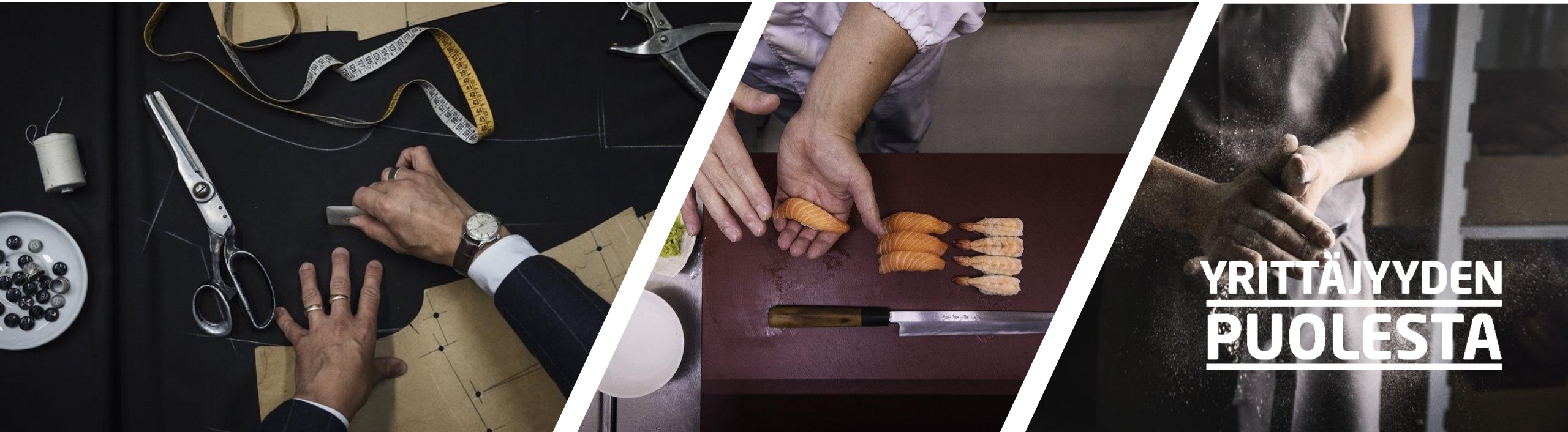

Yrittäjät

YLEISET HUOMIOT

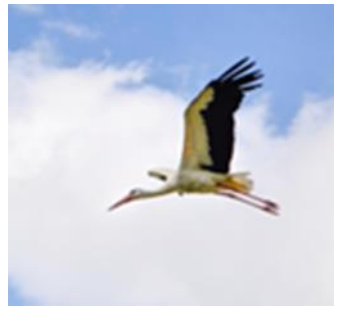

- Kehitetään Suomeen sujuva, joustava ja ketterä **jatkuvan oppimisen polku.**
  - EU:n ammatillisen koulutuksen strategia
  - Pk-yritykset tarvitsevat valtion tukemia koulutusmahdollisuuksia.
- Ammatillisen koulutuksen kentälle tarvitaan **pitkäjänteistä** kehittämistä yli hallituskausien.
- Osaaminen on Suomen suurinta pääomaa, josta kumpuaa kasvu ja kehitys.
- Vain **sivistynyt, osaava ja yrittävä** Suomi voi menestyä ja huolehtia kansalaisistaan.
- Toteutetaan uudistuksen jatkuvaa **seurantaa** ja systemaattinen, kokonaisvaltainen, kaikki muutostekijät huomioon ottava **vaikuttavuusarviointi**.

Yrittäjät

TOIMINNANOHJAUKSEN KOKEILU

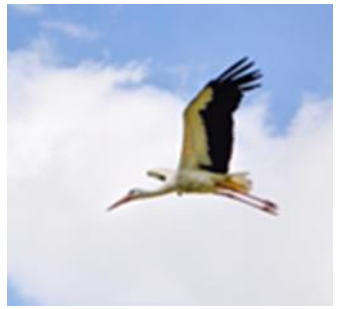

- **Valitaan** kokeiluun eri tavoin profiloituneita, erilaisen taustan ja omistajapohjan omaavia, erikokoisia koulutuksen järjestäjiä joka puolelta Suomea.
- Myös kokeilun **ulkopuolelle jäävien** koulutuksen järjestäjien tulee voida kehittää toimintaansa työelämän tarpeiden mukaan.
- **Osaajapula** on edelleen pienten ja keskisuurten yritysten merkittävä kasvun este.
- Elokuun 2024 yrittäjägallupin mukaan viidesosalle (21 %) pk-yrityksistä osaavan työvoiman puute oli **yrityksen kasvun este**.
- Noin kolmasosalla (32 %) pk-yrityksiä oli ollut vaikeuksia löytää **osaavaa työvoimaa**.
- Osaajista oli eniten pulaa **teollisuudessa** (53 %).
- Osaajapulasta kärsittiin eniten **Pohjois-Suomessa** (42 %).

Yrittäjät

RAHOITUSUUDISTUS

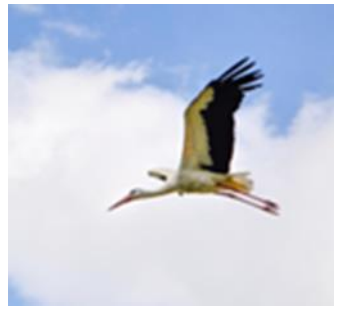

- Hyväksytään **jatko-opiskeluksi** myös ammatti- ja erikoisammattitutkinnon suorittaminen.
- Tasausjärjestelmä tarpeellinen
- Säilytetään **opiskelija- ja työelämänpalautteen** painoarvo ennallaan.
- Suoritetaan peruskoulun kahdeksannella luokalla osaamista varmistavat valtakunnalliset testit, joiden testituloksia voisi hyödyntää myös ammatillisen koulutuksen rahoituksen **lähtötasokertoimen** kriteerinä.
- Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen rahoitusta alentava **tutkintotyyppikerroin** tulee poistaa!
- **Kohtuullisten maksujen** keräämisen mahdollisuus kalliissa koulutuksessa

Yrittäjät

OPPIMISEN TUKI JA ERITYINEN TUKI

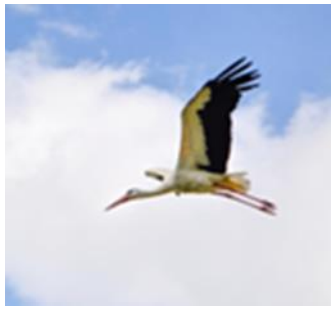

- Ammatillisen koulutuksen tukitoimien tulee kohdistua niin **nuoriin** kuin **aikuisiin** opiskelijoihin.
- Aikuisten oppimisen ja työssä suoriutumisen vaikeudet on syytä huomioida osana oppimisen tuen kehittämistä.
- **Siirtymä** peruskoulusta toiselle asteelle tulee varmistaa erityisen huolellisesti.
- **Väkivaltaiset** lapset ja nuoret huomioitava tukitoimissa.
- Yrittäjillä ei ole riittävästä **osaamista ohjata** tukea tarvitsevia opiskelijoita. Siihen tarvitaan opastusta.

TILAUSKOULUTUS, MUU AMMATILLINEN KOULUTUS JA TYÖELÄMÄTOIMIKUNNAT

Yrittäjät

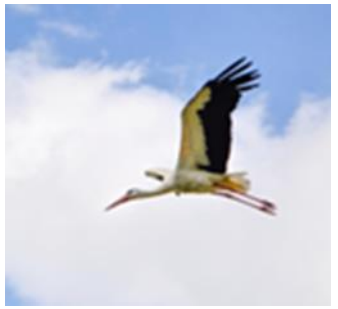

- Suomeen tarvitaan dramaattisen väestökehityksen ja osaajapulan vuoksi opiskelijaperäistä maahanmuuttoa ja kotouttamista.
- **Yritysyhteistyö** on yksi mahdollinen keino ratkaista asiaa.
- Koko prosessia ei voi jättää pelkästään julkisen sektorin harteille.
- Tarvitaan yritysten ja viranomaisten kiinteää yhteistyötä.
- Eduskunta kohdentaa harkinnanvaraista avustusta työelämä- ja tarvelähtöisen **muun ammatillisen koulutuksen muuttamiseksi** eri ammatillisiin tutkintoihin sopiviksi tutkinnon osiksi ja pienemmiksi osaamiskokonaisuuksiksi kolmen vuoden siirtymäaikana.
- Valmistellaan **työelämätoimikuntien tehtävät** yhteistyössä koulutuksen järjestäjien, työntekijöiden ja työnantajien edustajien kanssa.
- Työelämätoimikunnat ammatillisen koulutuksen **toiminnanohjauksen kokeilun** seurantaan ja arviointiin.

Yrittäjät

TÄRKEIMMÄT EHDOTUKSET

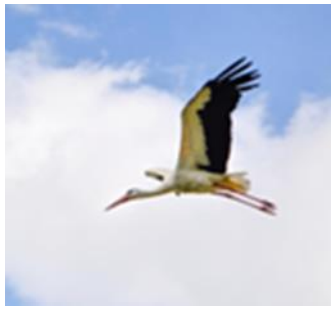

1) Ammatillisen koulutuksen uudistuksesta tehtävä kattava **vaikuttavuusarviointi**

2) Toiminnanohjauksen kokeiluihin **edustava** otos eri toimijoita

3) Peruskoulun 8. luokalle **valtakunnalliset testit**, joita hyödynnetään lähtötasokertoimessa.

4) Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen rahoitukseen sama **tutkintotyyppikerroin** kuin perustutkinnoissa

5) **Työelämätoimikunnat** mukaan toiminnanohjauskokeilun seurantaan ja arviointiin

YRITTÄJYYDEN PUOLESTA